Milan Bárta

Jak přežít školníka

Podškoláckě dobrodružství s testy a rébusy

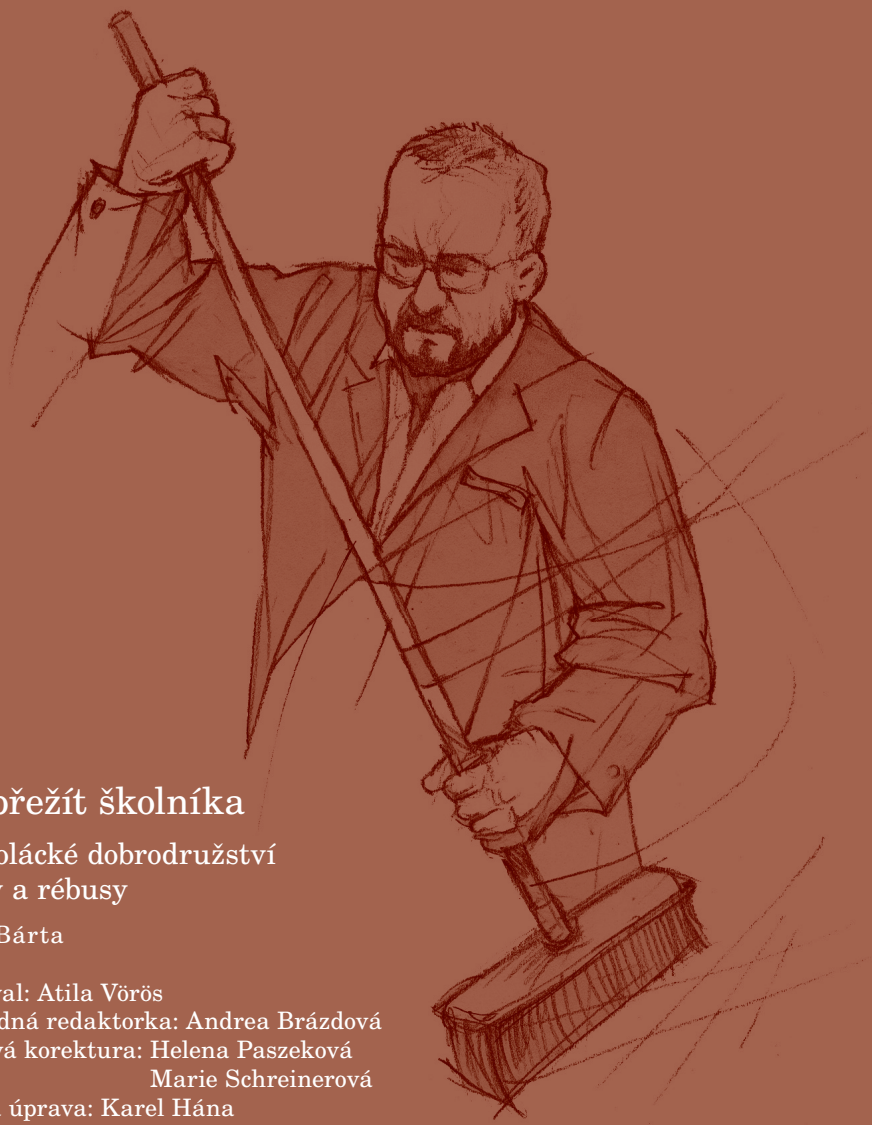
edika.

Milan Bárta

Jak přežít školníka

Podškoláckě dobrodružství
s testy a rébusy

Edika
Brno 2015

Jak přežít školníka

Podškolácké dobrodružství s testy a rébusy

Milan Bárta

Ilustroval: Atila Vörös
Odpovědná redaktorka: Andrea Brázdová
Jazyková korektura: Helena Paszeková
Marie Schreinerová
Sazba a úprava: Karel Hána
Technický redaktor: Radek Střecha
Ostatní obrazové přílohy: Shutterstock.com

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0841-7

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2015 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 23 219.
© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

Obsah

Kapitola první **5**

Kapitola druhá **8**
ŠKOLONEŘÁD aneb za co tě školník pochválí 11

Kapitola třetí **12**
ŠKOLNÍKOPIS aneb charakteristika školníkem uznaná 16

Kapitola čtvrtá **17**
ŠKOLOZÁŘ aneb vládni světlu a tmě 20

Kapitola pátá **22**
ŠKOLOTAJ aneb co školník nikdy nepochopí 27

Kapitola šestá **29**
ŠKOLNÍKOZMĚŤ aneb jazyk není jen k lízání zmrzliny 34

Kapitola sedmá **36**
ŠKOLOMATLAJ aneb jak se uživit pár tahy štětcem 41

Kapitola osmá **43**
ŠKOLOBLUĎ aneb jak nebýt jinde 47

Kapitola devátá **49**
ŠKOKOLÍ aneb co vidíme a nevnímáme 53

Kapitola desátá **54**
ŠKOLNÍKOMENINY aneb jak velkou měli naši rodiče fantazii 57

Kapitola jedenáctá **59**
UNDERŠKŮL aneb underground není jen metro 62

Kapitola dvanáctá **64**
ŠKOLOXICHT aneb pamatujete si sami sebe 68

Kapitola třináctá **70**
ŠKOLOŠIFR aneb jazyky vyvolených 74

Kapitola čtrnáctá **76**
ŠKOLOCHYTR aneb do krámu se čtečkou 79

Kapitola patnáctá **81**
ŠKOLOSKETA aneb jak být romantik 85

Kapitola šestnáctá **86**
HISTRŠKOLIE aneb co kdo kdy 90

Kapitola sedmnáctá **91**
ŠKOLNÍKOMETRIE aneb jak bez metru zjistit metry 94

Kapitola osmnáctá **96**
ŠKOLNÍKOSLOVIE aneb trénink na scrabble 99

Kapitola devatenáctá **100**
ŠKOLNÍKOZPYT aneb jak na Cardanovu šifru 102

Kapitola dvacátá **103**
NEJŠKOLOPIS aneb kde neleží středobod 107

Kapitola dvacátá první **109**
OBROĎŠKOL aneb buďte buditelé 112

Kapitola dvacátá druhá **114**
ŠKOLOUKA aneb kdo za tebe myslí 118

Kapitola dvacátá třetí **119**

Kapitola první

HONZU PROBUDILO JEMNÉ MAMINČINO ZACLOUMÁNÍ. „Honzajs, dělej, už máš skoro půl sedmý. Jestli nechceš jet autobusem, musíš být do deseti minut nasnídaný."

Honza chtěl jet autobusem. Chtěl být doma chvíli sám. I za cenu, že se bude muset trmácet přes celé město veřejnou dopravou a od zastávky běžet ke škole, aby stihl první hodinu a vyhnul se zápisu do elektronické třídnice.

„Já pojedu sám. Chci se ještě chvíli válet." Maminka se na něj usmála, rozhodnutá vytáhnout ho z postele, až bude odcházet do práce.

Když se Honza konečně došoupal do kuchyně, ještě hrálo obstarožní rádio. Normálně by ho vypnul a nasadil si na uši sluchátka, ale zaujal ho přehled horoskopů na dnešní den. Moderátorka právě unylým hlasem četla jeho znamení: „Panna – čeká vás mimořádně úspěšný den, je škoda ještě vylehávat v posteli, když každá minuta tohoto dne bude nenahraditelná."

Super, řekl si a do batohu přihodil několik tátových časopisů o počítačových hrách. Věděl, že táta nesnáší, když se mu hrabe ve věcech. Ale vždyť bude doma určitě dřív než on a všechno vrátí tam, kde to bylo. Pro jistotu si ještě na lísteček poznamenal, jak byly časopisy na nočním stolku seřazené.

Ve škole si je troufl vytáhnout až o velké přestávce. Původně si je chtěl prohlédnout jen s Adamem, ale za chvíli jim přes rameno koukali i Hynek, Vítek a Viktor.

čeká vás mimořádně úspěšný den

„Kluci, co to tam máte?" zjišťovaly holky a Honzovi dělalo dobře, že je zase jednou středem pozornosti. Aspoň do chvíle, než mu někdo poklepal na záda a po časopisech se natáhla chlupatá ruka tělocvikáře Sytého. „Ať si pro to přijdou rodiče. O přestávce se máte připravovat na další hodinu a ne se tady shlukovat u nějakých blbin," řekl a zase odešel.

Honza začal mít pocit, že to dnes s tím horoskopem úplně nevyjde. O to víc toužil po pomstě. Během hodiny přírodopisu spřádal s Adamem plán odvety a při dějepisu se rozhodl jej realizovat. Požádal učitelku Slaninovou, zdali by si mohl skočit na záchod. Do kapsy si vzal červený fix.

Musí to ven, uvědomoval si, když na dlaždičky na stěně chlapeckého záchodku pečlivě nanášel text: „Kdo si myslí, že Sytý je vůl, ať udělá čárku."

ŠKOLNÍK

Poodstoupil, aby se přesvědčil, že věta je dobře čitelná, a pak udělal pár prvních čárek. Když dělal pátou, ozvalo se z kabinky spláchnutí a vylezla z ní svalnatá postava tělocvikáře Sytého...

„Mám perfektní nápad na reportáž do školního časopisu," utěšoval Honzu Adam během poledního pauzy. „S tím musíme vyhrát literární soutěž."

Že by den byl přece jen nakonec úspěšný, napadlo Honzu, ale hned ho to zase přešlo, když Adam prohlásil: „Zamkneme školníka do dílny, nechal zvenčí klíče. Budeme si zapisovat, co všechno řekne."

Nakonec však Honza musel uznat, že to je příležitost, která se nemusí opakovat, a tak oba nelenili a rovnou z oběda běželi k dílnám.

Před dveřmi na chvíli zaváhali, ale pak Adam rozhodně popadl svazek klíčů a jednou s ním otočil.

„Kterej blb," ozvalo se vzápětí a oba kluci spustili na svých mobilech diktafony.

„Ty parchante, jestli jseš ještě za dveřma, tak koukej odemknout, nebo tě roztrhnu jak hada."

popadl svazek klíčů a jednou s ním otočil

Příval nadávek se valil z místnosti a Honza s Adamem se museli hodně snažit, aby nevyprskli smíchy. Pak školník změnil taktiku: „Tak, prosím tě, byl to dobrej vtip. Teď odemkni, já ti dám čas, abys mohl utéct."

„Vynikající!" pošeptal Honza Adamovi do ucha.

„CO je vynikající!?" zaburácel za oběma povědomý hlas tělocvikáře Sytého a za rameno popadla každého jedna chlupatá ruka.

„Koukej na to z tý lepší stránky, máme k reportáži skvělý dokladový materiál," přerušil ticho Adam během cesty k zastávce autobusu.

Honza na to koukal z té horší stránky: Nestačí, že bude muset tátovi vysvětlit, proč si musí jít do školy vyzvednout své časopisy, ještě ho čeká schůzka se školníkem, protože prý mají ve školním řádu, že poznámkou vše nekončí a chyby se mají napravovat. Ještě netušili, jestli budou muset natírat lavice, nebo zametat listí. Brrr.

Kapitola druhá

PROVINILCI MUSELI DRUHÝ DEN o velké přestávce sejít až do suterénu, kam se žáci dostávali maximálně, když ve třídě došly křídy. Ale ani tak nepřicházeli se školníkem do styku. U jeho dveří byla zavěšená krabice a k ní vedla rudá, několikrát zahnutá šipka, do níž byl ručně vepsán text: „Vem si křídu a zase mazej, odkud jsi přišel!!!"

„Já zaklepu a ty tam vlezeš první," navrhl Adam.

„Jo, uděláme to tak. Ale přesně obráceně," zašklebil se Honza.

Než se stačili domluvit, rozrazily se dveře a oba skoro povalily na zem.

Vysoký šlachovitý školník se na ně chvíli nechápavě díval, ale brzy mu došlo, koho má před sebou.

„Jo, to jste vy dva. Sytej chtěl, abych vás potrestal nějakou prací, že jo? Ale připadá mi, že chtěl potrestat spíš mě."

„My si teda myslíme, že by fyzické tresty být neměly," zkusil to Adam.

„Chcete snad raději stokrát opsat školní řád, abyste si do konce docházky byli jistý, co v něm je? Žák, který se dopustí prohřešku, má povinnost se kát."

„Takhle to tam je?" zeptal se Honza.

školník se na ně chvíli nechápavě díval

„Vy jste to, kluci, fakt nečetli. Vám může každej nakecat cokoliv. Kdyby vám Sytej řekl, že se máte dostavit k padesáti ranám rákoskou, protože tak to je ve školním řádu, ještě byste si skočili tu rákosku někam utrhnout. Je přece normální slušnost přiznat chybu a pokusit se ji nějak odčinit. Na to nepotřebujete žádnej poprděnej školní řád."

„Byla to velká chyba – zamknout vás v dílně?" zkoušel to znovu Adam uhrát aspoň na remízu. „My jsme to měli jako výzkumný projekt."

„Když budu upřímnej, velká chyba byla především ta, že jste se nechali Sytým chytit."

Adam s Honzou začali tušit, že se školníkem to nebude tak hrozný, jak si původně mysleli. Sytý u něj zřejmě taky nebyl v oblibě. Možná by se mohli vyhnout běhání po škole se smetákem nebo vynášení odpadkových košů, takže mu navrhli, jestli by to nemohli pro tentokrát smazat.

„Pro tentokrát?“ zničehonic zvedl školník hlas. „Nebyli jste to náhodou vy dva, kdo v zimě vlezl do šachty pod vaší třídou a vypnul v celém jednom bloku topení?“

„A sakra…“ Honzovi bylo hned jasné, že to plichta nebude. Měli tenkrát volnou hodinu, zašili se do třídy a docela se nudili. Čekali na hodinu zeměpisu, na které si měli akorát promítat film o Číně. A pak si všimli, že nikdy neměněné lino není úplně jednolité. Dobře, bylo svařené z několika kusů, ale uvnitř jednoho několikametrového čtverce byl menší nepřivařený čtvereček. Nožíkem vydrápali zatřené smetí a taky jednu žvýkačku a pak se jim podařilo lino nadzdvihnout. Docela je překvapilo, že objevili víko od poklopu, jen už neměli čas se pod něj podívat. To udělali až o dva dny později.

„A jak jste přišel na to, že jsme něco provedli zrovna my dva?“ zkusil to ještě Honza.

„Kdo jiný by mohl mít takovýhle pitomý nápad než právě vy dva? Já běhal od třídy ke třídě, zkoušel odvzdušňovat topný tělesa, zástupce musel předělat celej rozvrh, aby nám tam někdo neumrzl. Tři dny mi trvalo, než mi došlo, že někdo našel pod linem vchod do šachty, vlezl tam a otočil tím kolem.“

kdo jiný by mohl mít takovýhle pitomý nápad

„A jak to, že nás nikdo nepotrestal?“

„Protože jsem věděl, že se mi vyplatí počkat na vaši další chybu."

„Na naši další chybu? Vy jste čekal, až zase něco provedem?"

„No, docela jste se snažili být vzorňáci. Ty klíče ve dveřích u dílny jsem nechával pokaždé, když jste chodili na oběd. A stále nic. Teprve včera jsem se dočkal. Jen ten Sytý mi to trochu zkomplikoval. Myslel jsem, že na vás vylítnu druhejma dveřma… jen jsem to nestihl."

„Nám to pořád není jasný. Vy jste to na nás narafičil?" nevěřil svým uším Honza.

„Jasně, potřebuju někoho, kdo do tý šachty vleze ještě jednou a něco mi odtamtud přinese."

Kluci nechápali, proč si tam školník prostě nevleze sám, ale ten je znova sprdnul. Copak neviděli ty nánosy prachu a bobky od všemožný havěti? Copak nejsou chlapi a nechtějí nějaký trest? To budou radši opisovat školní řád? Váhali. Tušili nějakou kulišárnu. Školník byl fakt dost divnej. Určitě je tam zavře. Jo, to je určitě ten trest. Oni ho zamkli v dílně, on je zamkne pod jejich vlastní třídou. Ha, a nabídne jim, že celou tu pošahanou akci podniknou v pátek, aby se až do pondělí nemohli někomu dovolat. A bůhví, jestli by je někdo i v pondělí slyšel.

Vzpomínali si, jak tehdy vylezli zaprášený a oba to doma schytali, ale ten kousek stál za to. Zástupce ředitele pobíhal po budově s teploměrem, učitelé drželi dohledy v bundách, holky seděly zachumlaný do dek. Ale proč by tam lezli znova? Nejsou na hlavu padlý. Pak si ale představili, jak tráví několik víkendů opisováním školního řádu.

A Adam to rozlouskl: „Zapadl vám tam šroubovák nebo něco takovýho? A když vám ho vytáhnem, bude to stačit? Nebudeme muset zametat za tu nemocnou uklízečku jako minule Vítek s Viktorem?"

„Není to šroubovák. Je to klíč."

„To dáme, ne?" kývl Adam na Honzu, ale ten si moc jistý nebyl, raději by ještě smlouval.

Jenže Adam už byl rozhodnutý a snažil se zjistit, od čeho ten klíč je.

„Fakt to chcete vědět? A umíte mlčet?" hrál si školník na tajemného.

„Chcem to vědět," pokyvovali už oba souhlasně hlavami. Jen si nebyli jistí, jestli dovedou mlčet, ale to teď nehodlali řešit.

„Pod naší školou je obrovský prostor. Měl to být asi protiatomový kryt pro půlku sídliště, ale postupně se na něj zapomnělo. Za posledních dvacet let se tady vystřídalo pět ředitelů. Ten první ještě něco tušil, druhý možná něco zaslechl, ale ti další vůbec nevěděli, že pod našimi třemi pavilóny jsou ještě minimálně dva další. Anebo taky nejsou."

Adamovi s Honzou docházelo, že opravdu jsou věci, o kterých se vyplatí mlčet.

ŠKOLONEŘÁD
aneb za co tě školník pochválí

Tak co, čtenáříčkové, jak jste na tom vy? Vás by určitě opil rohlíkem, obalamutil, nachytal, převezl kdekterý Sytý? Také ve škole pochrupáváte nebo si hrajete s mobilem, když vás třídní na začátku roku upozorňuje na záludnosti školního řádu? Víte vůbec, že každá škola má svůj vlastní školní řád?

Nejspíš nejste zvyklí na to, aby vás zkoušel školník, ale tady to tak prostě je a bude. Takže pro začátek jen docela malý úvodní test, abyste si byli jistí, že zrovna vás nikdo nenapálí.

1. Známky, které vám uděluje učitel během vyučování,
   a) by vám měly zůstat utajeny až do konce roku, abyste byli správně překvapeni při rozdávání vysvědčení.
   b) by vám měly být sděleny co nejdříve, protože máte právo na informace o průběhu vašeho vzdělávání.

2. Se svými problémy ve škole byste se měli svěřovat především
   a) třídnímu učiteli, výchovnému poradci a jiným zaměstnancům školy.
   b) vrbě na školním pozemku.

3. Pedagogická rada má právo žáka potrestat zejména
   a) napomenutím třídního učitele, třídní nebo ředitelskou důtkou.
   b) dvaceti pěti ranami holí na holý zadek.

4. Pokud je někdo chudý,
   a) má smůlu a automaticky musí chodit do béčka.
   b) má právo na stejnou úroveň vzdělání jako bohatší žáci.

5. Ve školské radě může zasedat
   a) kterýkoliv žák nebo student školy.
   b) jenom žák školy, kterému bylo 18 let.

Poslední otázka už byla těžší, co? V naší společnosti má spousta věcí svá pravidla a je dobré se s nimi průběžně seznamovat, přestože nám přijdou nudný. Slibuju, že od příští kapitoly už budou otázky a úkoly zajímavější.

Pokud jste odpověděli 1b, 2a, 3a, 4b, 5b, můžete pokračovat ve čtení dalších dobrodružství Honzy, Adama a jejich spolužáků (a možná se i těšit na další úkoly a hádanky na konci každé kapitoly).

Kapitola třetí

JSOU VĚCI, O KTERÝCH SE VYPLATÍ MLČET. Ale jen před někým. Po vyučování Honza s Adamem svolali poradu vybraných spolužáků do altánu v parku. Pozvali na ni sice jen Hynka, Viktora a Vítka, ale ti přivedli ještě Anču Čermákovou. Ta už naštěstí nikoho dalšího. Připadala si poctěna a nechtěla se o své výsadní postavení dělit. Aspoň zatím.

Slovo měl především Adam, který ostatním prozradil, co věděli od školníka. Pod jejich školou je obrovský prostor, možná protiatomový kryt, a školník po nich s Honzou chce, aby mu tam vlezli pro nějaký klíč. Mají ale obavy, že je to jen záminka a on je tam chce zamknout, aby se jim pomstil za to, že ho zavřeli do dílny.

„To je dost pravděpodobný," souhlasil s Adamovým názorem Hynek, který byl ze všech nejzkušenější – už proto, že byl na škole o rok déle. Při reparátu z matematiky se učitelé shodli na tom, že mu prospěje, když si osmý ročník zopakuje. Paradoxně teď chodil do stejné třídy jako jeho bratr Vítek. A byl to právě Hynek, kdo nakonec vymyslel plán, jak vše uskutečnit. Adam s Honzou za školníkem znovu zajdou a navrhnou mu, že do podzemí vlezou v pátek odpoledne, až se škola vylidní a budou v ní jen atleti, kteří mívají v tělocvičně tréninky. Ostatní budou čekat v altánu, a když Honza s Adamem do pěti hodin nepřijdou, vrátí se do školy, najdou školníka a přimějí ho, aby je z podzemí pustil. „Jinak zavoláme sto padesát osmičku," řekla rozhodně Anička.

„Jakou sto padesát osmičku?" zeptal se nechápavě Vítek.

„Policajty, vole," poučil ho brácha Hynek.

Strhla se diskuse, jestli policisté mají skutečně číslo 158, nebo 155, nebo snad 150, ale Anička všechny přesvědčila, když čísla vyhledala v mobilu. „Máme to všichni v telefonu nastavený. A prej je stejně jedno, na který číslo zavoláme, oni si ty informace předají."

„Ty se dnes do školy nějak těšíš," byla v pátek překvapena maminka, když se Honza objevil v kuchyni dříve, než ho přišla jako každý den vzbudit. „A co to máš na sobě?" podivila se jeho starým riflím, které už několik měsíců do školy nenosil a oblékal si je, jen když po něm chtěla nějakou práci na zahradě.

„Máme dnes pozemky, určitě budem s Fluskem rejt ten jeho kolchoz," vysvětlil jí. Nakonec ho však přesvědčila, aby se oblékl normálně a staré kalhoty si vzal do igelitky.

Honza se tentokrát do školy opravdu těšil. Samozřejmě ne na časový úsek od osmi hodin do dvou. Museli s ostatními přetrpět šestihodinový blok nudných předmětů, který jim zpestřila jen chemikářka Tauchmanová zapálením vytěsněného vodíku. Hmm, to ještě netušili, že jim na konec hodiny připravila další překvapení v podobě desetiminutovky z názvosloví halogenidů. Volnější byla i čeština, během níž si vysvětlovali, jak se píše charakteristika osoby. Hodina se nakonec zvrhla v to, že učitelce navrhovali, jaké osoby by mohli ve slohovce charakterizovat. Zatímco Česenková přišla s nějakým Fanfánem Tulipánem, D´Artagnanem nebo Edmondem Dantesem, žáci preferovali Wolverina, Tonyho Starka a Susanne Stormovou. Zbytek dne nestál za řeč, učitelé jim desítky minut vysvětlovali něco, co by si během pěti sekund našli na Wikipedii. Jsou zkrátka mimo.

Aby zabili čas do třetí hodiny odpoledne, kdy měli sraz se školníkem u jeho suterénních dveří, nabídli se překvapenému Fluskovi, že mu zryjí aspoň jeden záhon. Vysloužili si tak tento den aspoň jednu jistou jedničku. S tou z chemie moc nepočítali.

Přesně ve tři se dostali zpět do školy společně s atlety, kteří za sebou jako vždy nezamkli, přestože je na to ředitel několikrát upozorňoval.

Školník na ně už čekal.

„Koukám, že mi ve sklepě pěkně našlapete," pousmíval se nad jejich botami, na nichž si přinesli nánosy hlíny ze školního pozemku. Hodil po nich hadr a oni pak ještě pár minut strávili v umývárce.

Cítili, jak jim v krvi začíná kolovat víc adrenalinu. Nechtěli to jeden druhému přiznat, ale mísil se v nich strach se vzrušením. Přestože v podzemí už jednou byli. Ale to nad nimi stála půlka třídy a povzbuzovala je, ať tím kolem otočí, že bude nějaká sranda. Teď se po nich žádné točení kolem nechtělo a stát nad nimi bude jen ten podivnej školník. Nejraději by mu znovu řekli, ať si pro ten klíč vleze sám, ale nechtěli být za sraby. A potom v altánu ostatním přiznat, že si nadělali do kalhot dřív, než školník odlípnul lino, a že do podzemí ani nenakoukli.

„Hele, chlapi, musíte až kus za to kolo, co vás tak proslavilo. Od kola se táhnou trubky směrem támhle do rohu vaší třídy, jak jsou stupačky. Tam někde musí bejt klíč. Teda nemusí to bejt klíč jako od dveří. Může to bejt třeba nějakej nápis, vzkaz na papíře. Vím, že tam něco takovýho je, ale nevím, jak to vypadá."

i ti pavouci tady museli chcípat hlady

Kluci by se nejraději zeptali, jak to může vědět, když tam nikdy nebyl, ale už chtěli mít tuhle podivnou výpravu za sebou, už chtěli být v parku s ostatními a vyprávět jim o svém hrdinském činu. Navíc jim bylo jasné, že čím méně budou mluvit, tím spíš se neprovalí, že mají strach.

První vlezl do šachty Adam, Honza hned za ním.

„Kluci, kdyby někdo šel, musím to přiklopit," řekl ještě školník, když jim podával baterku.

Vyvalili oči, ale už nebylo cesty zpět. Klekli si na všechny čtyři a pomalu se sunuli ke kolu, kterým se uzavírá přívod tepla do této části budovy. Dál už to neznali. Proč taky? Trubky, trubky, prach, pavučiny. Ani ty slíbený bobky od myší nikde. Co by tu taky myši nebo potkani dělali? I ti pavouci tady museli chcípat hlady. Maximálně se mohli lovit mezi sebou. Vždyť taky pavučiny byly plné jejich mrtvolek nebo svleček.

„Sakra, co je tohle?“ Adam sklopil baterku blíž k zemi. V prachu před nimi se najednou objevila jasně viditelná stopa. Velká, chlapská, se vzorkem, jaký mívají pohorky. A před ní světlo z baterky osvítilo další a pak ještě jednu. Honza vytáhl mobil a otisk boty si vyfotil.

„Myslíš, že tady někdo je? Ta stopa je docela čerstvá!“ zeptal se Adama.

„A kam by se schoval? Mezi trubky jako Vetřelec v jedničce? A jak by asi zevnitř zavřel ten poklop a natáhl lino?“

„Ledaže by za ním někdo zavřel… školník…“ Jen to Honza dořekl, zaslechli za sebou, jak kovový poklop dosedl do rámu. Do šachty přestalo pronikat světlo z jejich třídy.

ŠKOLNÍKOPIS
aneb charakteristika školníkem uznaná

Taky ve škole pořád píšete nějaký slohovky, co? Jsme sice teprv na začátku vyprávění, přesto už jste určitě schopní popsat některé charakteristické rysy hlavních postav. Jaká přídavná jména byste dokázali použít v charakteristice hrdinů této knížky?

Adam je _____

Honza je _____

Školník je _____

Honzova maminka je _____

A ještě vám nabídnu netradiční přídavná jména a vy napište, ke které z postav by se podle vás nejlíp hodila. (Jejich význam si možná budete muset nejdřív vyhledat.)

Empatický/empatická _____

Temperamentní _____

Slovutný/slovutná _____

Altruistický/altruistická _____

Korpulentní _____

Osobu nemusíme charakterizovat přímo. Můžeme k její charakteristice například použít jinou obecně známou postavu z knížky nebo z filmu. Jak jste se doufám přesvědčili v předchozí kapitole, postavu, kterou za známou považuje jedna generace, druhá vůbec nezná. Ke kterým postavám z prvních tří kapitol se podle vás nejvíc hodí následující nepřímé charakteristiky knižních a filmových hrdinů?

Nebude chytřejší než Artemis Fowl: _____

Má schopnosti
Albuse Percivala Wulfrica Briana Brumbála: _____

K ostatním se chová citlivě jako dr. House: _____

Je v pohodě asi jako Bridget Jones: _____

To bude Švejk celý party: _____

Kapitola čtvrtá

JEN CO SE POKLOP UZAVŘEL, začalo poblikávat světlo baterky, až nakonec úplně zhaslo. Mohla tohle být náhoda?

„Tak a teď tady budem čekat potmě aspoň dvě, spíš ale tři hodiny na pomoc," konstatoval Adam. „Bojíš se?"

„Ani ne. Ještě že jsme se pojistili. Není přece blázen…" V trubkách to zaharašilo a ozval se zvuk, jako když bublina plynů cestuje střevy. Nakonec to i zaškruňkalo.

„Teď by to ještě mohlo někde prdnout," zasmál se do tmy Adam. „Měli bysme se pomalu posunovat na konec. Zajímá mě, jestli tam nějakej klíč je."

Ani jeden tomu moc nevěřil, ale přece nebudou sedět na jednom místě. Ty hodiny v šachtě deset metrů dlouhé musí nějak přežít. Plazili se těsně za sebou. Když byl Adam moc napřed, počkal, až do něj Honza narazí, a pak se opět centimetr po centimetru posouvali dál. Uběhly sotva čtyři minuty a narazili do zdi.

„Dál už to nejde… Nelez po mně! Sakra, chtělo by to světlo. Jestli tady je někde nějakej klíč, může někde viset, může ležet na zemi. Stejně je to celý postavený na hlavu!"

tak to byl fakt nápad, lézt dolů s reklamním dárkem

Začali si říkat důvody, proč zde žádný klíč není, a i kdyby tady byl, proč by si pro něj školník nevlezl sám. Vždyť takhle se s nimi musí dělit o tajemství nebo o nějakej poklad. Ne, byla to jen léčka. Prostě měli od začátku dobrýho tucha. Chtěl je vytrestat jednou provždy. Za zamknutí zamknutí.

Z rozhovoru je vytrhl zvuk otvírajícího se poklopu.

„Tak co, nejste z toho podělaný?" v pronikajícím světle daleko za nimi se objevila školníkova hlava s bradou nahoře.

„Dlouho nevydržel," pošeptal Honza.

„To teda ne. My jsme ho určitě drželi zamknutýho dýl."

Prý do třídy přišla uklízečka zkontrolovat zavřená okna. Na to mu tak skočí.

„A co, už jste něco našli?"

„Jak asi, nesvítí nám baterka."

Dohodli se, že Adam zůstane na místě a Honza se prodere tím nepořádkem zpět, zatímco školník skočí pro nějaké jiné svítidlo.

„Ty vole, jestli se s ním spojíš a zavřete mě tady společně…“ upozornil ještě Adam Honzu, že z jejich kamarádství by po takovým podrazu moc nezbylo. Popravdě: Honzu něco takového nenapadlo, ale nebyl si jistý, jak by to skončilo, kdyby si role obrátili. Byl nakonec rád, že na konci trubek nemusí zůstat on.

Než se vysoukal k otvoru, byl školník už zase zpět a podával mu baterku, která by se snad dala použít i jako rentgen nebo k navádění letadel. Jen co ji v podzemí rozsvítil, prostor přestal působit strašidelně. Tak to byl fakt nápad, lézt dolů s reklamním dárkem. Škoda, že stopy, které objevili, tolik rozšlapal, mohl by si je prohlédnout lépe. Ale snad se s fotkou po zvětšení na počítači bude moct dál pracovat. Sádrový odlitek, jak to vídával v detektivkách, by stejně udělat nemohli. Zásadní bylo zkrátka zjištění, že tady v podzemí někdo byl chvíli před nimi. Nejspíš chlap s poměrně velkou nohou. Prostě to byl školník. Ale proč by je pustil tak rychle, proč by chtěl, aby v pátrání po klíči pokračovali? Trochu se mu během chvilky rozbila teorie o tom, že je chtěl jen potrestat.

„Třeba má klaustrofobii,“ prohlásil Adam, když se mu Honza svěřil s myšlenkami, které nastřádal během cesty tam a zpět úzkou a hlavně nízkou chodbou.

„Cože má?“

„Klaustrofobii. Bojí se uzavřených prostor. Třeba nemůže jezdit výtahem a tak podobně.“

„To už jsem asi někdy slyšel.“

„Taky ale může mít nějakou úchylku,“ pokusil se Adam Honzovi ještě trochu nahnat strach, ale v tom přívalu světla to moc nefungovalo.

Prohledávali zeď, nakukovali i mezi trubky. Ale nic, co by mohlo připomínat klíč, nenacházeli. Do toho na ně školník křičel, ať si pospíší, že potřebuje brzy zamknout školu.

„Nic tady není,“ odpovídali mu.

„Je to tam. Říkal jsem vám přece, že to nemusí být klíč, může to být i nějaký číslo, nějaký nápis na zdi. Prostě něco, co nás posune dál.“

Tak je to klíč, nebo není? Kluci byli stále více zmatení. V podzemí hledají něco, co jim pomůže vstoupit do ještě většího podzemí, do bunkru. Ale co budou hledat v tom bunkru?

Světlo jako by se najednou odrazilo od něčeho zasunutého mezi dvě trubky v druhé řadě.

Honza tam sáhl. Byl to načtyřikrát složený papír. Dychtivě ho rozbalili, několikrát otočili dokola, ale nikde ani slovo, ani číslice, ani čárka. Prostě prázdný, bílý, načtyřikrát složený papír.

„Ale nic jinýho tady fakt není,“ konstatoval zklamaně Honza.

„Může bejt čistej papír nějakým klíčem?“ zeptali se školníka, když seděli na podlaze třídy a sledovali, jak vrací kus lina do původní polohy.

„To opravdu netuším. Náhodou tam ale nebyl. Proč by někdo strkal nepopsaný papír mezi trubky v chodbě pod podlahou, do který nikdo nechodí?“

„Někdo tam musel být,“ vypadlo z Honzy a Adam se na něj rozzlobeně podíval.

Nezbývalo, než přiznat objevené stopy. Školník jim vyjmenoval, kdo všechno by tam mohl jít. Třeba topenáři, ale nevzpomínal si, že by je tam v poslední době pouštěl. Naposledy tam byl on, když mu konečně došlo, proč půlka školy netopí. Ale to ještě netušil, kde hledat klíč ke vstupu do toho krytu.

„A to ten kryt má nějaký zámek nebo co?“ zeptal se ho na rovinu Adam.

„Nevím. Nevím, kluci, o moc víc než vy. Nevím, kde je klíč, a nevím, kde je k tomu klíči zámek.“

„Takže nás prostě jen tak krmíte.“

„Nekrmím, tahle škola byla postavená přesně na rozhraní let, kdy se měnily režimy. Podle nějakýho nařízení, který zavedli ještě komunisti, musely mít některý budovy na takhle velkých sídlištích protiatomové kryty. Na Severu je třeba pod celým nákupním střediskem, v centru města pod průmyslovkou. A my jsme

největší sídliště ve městě. Kde jinde by měl být protiatomový kryt než pod naší školou, aby se do něj vešlo několik tisíc lidí?"

„Co ještě víte?" Klukům začínalo připadat, že školníkova slova přece jen logiku mají.

„Škola byla rozestavěná, ale město se začalo vylidňovat, tak se furt řešilo, jestli se dokončí, nebo ne. Nakonec padlo rozhodnutí dostavět, ale ušetřit, kde se dá. Já si myslím, že když byla rozestavěná, tak už ten kryt musela pod sebou mít. Přece by nepostavili školu a teprve pak pod ní něco kopali. To dá rozum, ne?"

Kluci odkejvali, že to teda jako rozum dává. Ale stejně stále netušili, jak školník přišel na ten klíč nebo spíš neklíč.

„Hele, něco mám," zvolal Honza. Stál u okna s rozloženým papírem přimáčknutým na sklo.

ŠKOLOZÁŘ
aneb vládni světlu a tmě

Zase jsem pro vás připravil pár úkolů, abyste si vůbec zasloužili číst dál. Tentokrát z fyziky. Adamovi s Honzou se v podzemní chodbičce stýskalo po jednom z jevů, který popisuje věda zvaná optika – po světle.

Světlo a tma, anebo spíše tma a světlo, fascinovaly lidi odpradávna. Zmínka o těchto dvou jevech je i v pravděpodobně nejvydávanější knize historie – v Bibli. Výraz „Budiž světlo" (latinsky hezky zapamatovatelně Fiat lux) se cituje podobně jako některé hlášky z filmů, stal se mottem některých zařízení i výrobků. Najděte aspoň pět použití tohoto výrazu – v knihách, hudbě, reklamě atd.

Světlo je pro řadu z nás velmi abstraktní věcí (bodejť by ne, když má duální charakter – chová i nechová se jako částice), přesto se ho vědci snaží popsat. Při nakupování svítilny se nám může hodit vědět aspoň něco málo o základních veličinách a fyzikálních jednotkách, které světlo charakterizují. Jsou to světelný tok udávaný v lumenech, intenzita osvětlení udávaná v luxech a svítivost udávaná v základních jednotkách SI, v kandelách. Zahrajte si trochu na reportéry ve stylu Adama a Honzy. Zajděte do prodejny s elektrotechnikou, nechte si nabídnout nějaké svítilny, které potřebujete pro vstup do podzemí, a zeptejte se prodavače či prodavačky na to, jaké má svítilna parametry – kolik má lumenů, luxů a kandel. Nejlepší hlášky si sem napište. Možná zjistíte, že i ten, kdo se chce stát jen prodavačem a ne rovnou fyzikem, by měl ve škole trochu dávat pozor.

Duha – určitě všichni víte už od dětství, o co jde. Jasně. Tak ji nakreslete. Teď hned, bez nějakého googlování, ať už na mobilu nebo na počítači.

Nakresleno? Zvládli jste aspoň první a poslední barvu duhy správně? A přitom je tak jednoduché si tyto barvy zapamatovat. Duha vzniká rozkladem viditelného světla. Viditelnému světlu, co se týká vlnových délek, předchází infračervené záření, proto první barvou duhy je červená. Po viditelném světle následuje ultrafialové, proto poslední barvou duhy je fialová.

Kapitola pátá

„PODLE MĚ TEN PAPÍR ZASE TAK BÍLÝ NENÍ," vysvětloval Honza, co ho zaujalo.

A opravdu, vypadal jako použitý. Jako by na něm bylo něco napsáno a pak zase smazáno.

„Jenže papír nemůžeš smazat jako tabuli," namítl Adam.

„Jak to, že ne? Existuje přece zmizík."

„Pokud tam bylo něco napsanýho, a teď je to smazaný zmizíkem, tak jsme nahraný. Já nevím, jestli se dá takový text obnovit."

„Třeba vám poradí chemikářka," navrhl školník.

Kluci se na něj podívali jako na spadlého z měsíce. To si opravdu myslí, že půjdou za Tauchmanovou s kusem papíru a zeptají se jí, jestli by jim nezkusila nějakým kouzlem zviditelnit vyzmizíkovaný text? To teda měli o školníkovi lepší mínění. Na nic přijatelnějšího ale nepřicházeli. Jak jí to říct? Zeptat se jí při hodině, anebo za ní jít do kabinetu na konci chodby v druhém pavilonu? Přišlo jim to odvážnější, než v pátek odpoledne sestoupit do šachty pod školou a nechat se v ní zavřít školníkem. A s kým vůbec v tom kabinetu je? Zase další lidi, který by měli do tajemství zasvětit. Ne, musí si vymyslet nějakou výmluvu. V tom s nimi byl zajedno i školník. Základ tajemství musí zůstat mezi nimi třemi.

Víkend byl tentokrát neskutečně dlouhý. Dopoledne vyspávat, odpoledne florbal a ježdění na kole po sídlišti, vysedávání v altánu s ostatními z party a nekonečné rozebírání celé situace, které se zvrhlo v rozhodnutí našprtat se co nejvíc na chemii a Tauchmanovou tak překvapit, že následně nebude schopná odmítnout jejich žádost o pomoc. Zkrátka ji do toho budou muset zatáhnout.

Hodina chemie v učebně páchnoucí amoniakem a mnoha dalšími chemikáliemi, o kterých ještě neměli ani tušení, se odehrávala podle žákovských not. Tauchmanová jako vždy začala formální otázkou, jestli jsou nějací dobrovolníci, a už už se na ni chystala sama odpovědět, když si všimla několika zvednutých rukou. Nedala na sobě znát překvapení, pohlédla do notesu a vybrala si Hynka.

„Ty si to určitě pamatuješ ještě z loňska, co?"

Napsala na tabuli tři rovnice a vyzvala ostatní, aby se spolu s Hynkem pokusili doplnit u všech značek oxidační čísla a vybrat rovnice, které jsou redoxní. Hynek

sice žádný zázrak nepředváděl, ale učitelka ocenila jeho snahu. To Honza, který přišel na řadu po Hynkovi, předvedl mnohem lepší výkon.

„Teda Honzo, takhle suverénní vystoupení jsem od tebe nezažila celý rok."

Následovalo společné opakování. Byl tak prostor, aby se předvedli i ostatní. Výkon party strhl celou třídu, takže se nakonec hlásili i ti, co vůbec nevěděli, na co se Tauchmanová vlastně ptá. A hlavně: Nevěděli, co ostatní tak blbnou a proč místo obvyklého povalování po lavicích, poslouchání čehokoliv ze sluchátek schovaných pod vlasy či vymýšlení předloh pro budoucí kérky odpovídají na sebenejasnější otázky.

Ne že by vyučující neměla podezření na nějakou nekalost, ale nechtěla sama sobě kazit pocit z dobře odvedené práce. Při následném výkladu principu vysoké pece se tak rozohnila, že přeslechla zvonění a chystala se žákům za odměnu vysvětlit i princip nepřímé redukce. Výjimečně by ji třída nechala mluvit dál, ale to by Honzovi s Adamem narušilo scénář. Zodpovědnost na sebe nakonec vzal Hynek.

„Paní učitelko, my bychom chtěli vědět, jak to s tím surovým železem nakonec dopadne, ale už zvonilo. Nestihnete další hodinu."

Kluci chvíli počkali, aby ji nechali v kabinetu vydechnout, a pak nedůrazně zaťukali na dveře.

„Já tušila, že to není jen tak," vydechla zklamaně. „Co jste provedli? Vy jste v učebně něco rozbili a já si toho ještě nevšimla, co? Proto jste byli takoví míliusové. Ach jo, ach jo," vzdychala. „Jak jsem stará, tak jsem blbá."

„Ne, ne, paní učitelko, my jsme nic nerozbili," dušoval se Honza.

„Tak jste pustili plyn. Rychle mi to řekněte, než se stane nějaký neštěstí. Vy kluci furt máte nějaký blbý nápady."

„Ne, opravdu, nic špatnýho jsme neprovedli. My jenom potřebujeme pomoct…"

„Když jste nic neprovedli, tak proč potřebujete pomoct?"

Adam vytáhl papír a pokusil se z ní dostat informaci, jak zviditelnit text, který někdo vyzmizíkoval. Tauchmanová je vzala dovnitř do kabinetu, otevřela si jogurt a zamyslela se.

Prozradila jim, že pokud se něco vyzmizíkovalo klasickým zmizíkem, neumí si představit, jak by to šlo obnovit. Ale zmizík za jejího mládí fungoval jen na klasický inkoust. Tomu ještě chemicky rozuměla. Prostě inkoust obsahoval ionty železa a ty se pomocí kyseliny citrónové… „Nebudu zabíhat do detailů, ale redoxní reakce, jak jsem říkala v hodině, jsou všude kolem nás. Teď ale vůbec netuším, jaká složení mají všechny ty propisky, fixy, čarovné inkousty a jejich zmizíky."

tajemství musí zůstat mezi nimi třemi

Půjčila si od nich rozložený papír a podívala se jím proti světlu.

„Ale neřekla bych, že tohle bylo napsáno a pak zase vyzmizíkováno. Vy vůbec netušíte, čím to bylo napsané? Za jakým účelem, kým, co by tam mělo být?"

Už těch otázek bylo nějak moc. Honza s Adamem by se nejraději sebrali, samozřejmě i s papírem, a zmizeli. Ale Tauchmanová byla jejich poslední záchranou.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.